

NORA Familienieuws juni 2023

AGENDA JUNI-SEPTEMBER 2023

- dinsdag 6 juni 2023 – [NORA Gebruikersraad](#)
- maandag 12 juni 2023 – [Kick off bijeenkomst Expertgroep AI en Algoritmen](#)
- dinsdag 13 juni 2023 – [MeetUp Data](#)
- donderdag 15 juni 2023 – [Expertgroep Gegevensmanagement](#)
- donderdag 15 juni 2023 – [Expertgroep Beveiliging](#)
- dinsdag 20 juni 2023 – [Community Beginnend overheidsarchitecten](#)
- woensdag 28 juni 2023 – [Community @TIOH](#)
- donderdag 29 juni 2023 – [Open Huis van de Architectuur](#)
- donderdag 7 september 2023 - [Expertgroep Gegevensmanagement](#)
- dinsdag 12 september 2023 – [NORA Gebruikersraad](#)
- dinsdag 19 september 2023 - [Community Beginnend overheidsarchitecten](#)
- donderdag 21 september 2023 - [Expertgroep Beveiliging](#)
- donderdag 21 september 2023 - [Community @TIOH](#)
- woensdag 27 september 2023 – [Open Huis van de Architectuur](#)
- woensdag 27 september 2023 - [Expertgroep IAM](#)

Inhoudsopgave

Agenda 2023

Nieuws vanuit de familieleden.....	2
Geboortekaartje MIRA	2
EAR in transitie tot RORA	2
Herziene architectuurvisie VZVZ	2
GEMMA Online is vernieuwd	2
Komende activiteiten NORA	3
MeetUp Data om elkaar beter te kunnen vinden	3
Eerste Open Huis van de Architectuur	3
De Community Beginnend Overheidsarchitecten groeit verder – jij ook?	4
Samenwerking in de NORA Familie.....	4
Terugblik NORA Familieberaad	4
Professionalisering beheer van het 'DNA' van de NORA Familie.....	5
Deelname aan de DADD 2023 vanuit de NORA Familie	6
Nieuw PSA-format NORA ook via Architectuurraad GDI	6
Colofon	6

Nieuws vanuit de familieleden

Geboortekaartje MIRA

Tot onze blijdschap ontvingen we eind april dit prachtige geboortekaartje van de Migratieketen Architectuur (MIRA). Op de binnenkant staat:

Wij zijn heel blij met onze gloednieuwe ketenarchitectuur voor de migratieketen.

Wij noemen haar MIRA. U kunt haar 24/7 online bezoeken via miraonline.nl.

We heten de MIRA van harte welkom in de Familie en hebben haar natuurlijk ook opgenomen [op noraonline](#), met als contactpersoon Jeffrey Gortmaker.

EAR in transitie tot RORA

Goed nieuws uit de Rijksoverheid: [de Enterprise Architectuur Rijk](#), die al een tijdje niet meer doorontwikkeld werd, maakt een transitie naar de Rijksoverheid Referentie Architectuur (RORA). Op 19 april is op de CIO-dag een eerste workshop gegeven. 16 mei volgde een informatiesessie over de vorderingen en kon meer input geleverd worden.

Voor de NORA Familie is Jos van der Heiden voorlopig het aanspreekpunt van de RORA, de informatie over de RORA is nog niet geactualiseerd op [noraonline](#).

Herziene architectuurvisie VZVZ

De Vereniging van Zorgaanbieders voor Zorgcommunicatie (VZVZ), die o.a. beheerder is van de Afsprakenstelsels AORTA-Landelijk Schakelpunt, Koppeltaal, MedMij en Twiin, heeft een nieuwe architectuurvisie. Ze werken vanuit de behoefte van patiënten en zorgverleners aan de juiste informatie, ook als een patiënt meerdere zorgverleners heeft en netwerkzorg geboden moet worden.

Belangrijke insteek voor de visie is een tweesporenbeleid: Een stabiele en betrouwbare modus 1, die maar langzaam verandert en een modus 2 waarin ze zich flexibeler opstellen en experimenten op kleine schaal mogelijk zijn. Zo behouden ze de betrouwbaarheid die nodig is, maar kun je tegelijk sneller reageren en innoveren. Lees alles over de architectuurvisie in een [interview](#) met de architecten Ben van der Stigchel, Wouter Tesink en Pieter van Gemeren.

GEMMA Online is vernieuwd

De GEMMA referentiearchitectuur voor Nederlandse gemeenten is met haar pakweg 20 jaar een van de oudste leden van de NORA Familie. In de loop der jaren zijn er steeds meer (architectuur)producten bijgekomen. Denk bijvoorbeeld aan de Common Ground, die geleid heeft tot een flinke uitbreiding van de GEMMA.

Groei is mooi, maar op een gegeven moment gaat extra gewicht je in de weg zitten. Het was tijd voor een nieuwe structuur en verbeterslag, zodat een slankere inhoud beter bruikbaar is voor gemeenten en leveranciers. Nieuwsgierig geworden? Je bent van harte welkom op [gemmaonline!](https://gemmaonline.nl)

Komende activiteiten NORA

MeetUp Data om elkaar beter te kunnen vinden

Goed omgaan met data, daar worstelen bijna alle overheidsorganisaties mee. Het is dan ook logisch dat er een hoop initiatieven zijn om daarin te helpen: van kennisdeling tot standaardisering en van grote interbestuurlijke programma's tot informele werkgroepen. De NORA Expertgroep Gegevensmanagement is een van die initiatieven en de leden hebben sterk behoefte aan overzicht: wie zijn er nog meer bezig, waar kunnen we bij aansluiten en hoe voorkomen we dubbel werk?

Samen met het Federatief DataStelsel (deel van programma Interbestuurlijke DataStrategie) organiseren we daarom op **woensdag 13 juni** een MeetUp van professionals die aan een of meer initiatieven werken. Het doel is om elkaar gemakkelijker te kunnen vinden, informeren en consulteren. In de sessie maken we een actuele overzichtskaart van Data Nederland, die we ook publiceren voor gebruik in en buiten de NORA Familie.

Meer informatie kun je vinden op [noraonline – MeetUp Data](#). Meedoen kan via nora@ictu.nl

Eerste Open Huis van de Architectuur

Jullie zijn van harte uitgenodigd om op **donderdag 29 juni** bij ICTU te komen werken, lunchen, kennis te delen en gewoon met elkaar te spreken. Het programma van het Eerste [Open Huis van de Architectuur](#) is bewust vrij leeg, met in de **ochtend** gelegenheid om naast elkaar te werken (werkplek) of met wat mensen een werksessie of gesprek in te plannen.

We lunchen vanaf **12 uur** samen en van **13.30-14.30** uur is er een **kennissessie** waarbij de implementatie van de Bindende Architectuurafspraken centraal staat: Hoe loopt de implementatie een half jaar na het ingaan van de vernieuwing? We willen in een panelgesprek de ervaringen uit een aantal verschillende organisaties delen en kijken waar de belangrijkste uitdagingen liggen.

Deze **kennissessie** is het enige onderdeel dat ook **digitaal** te volgen is. Digitale deelnemers kunnen na het panelgesprek met elkaar doorpraten, van **14.30 – 15.30 uur**.

Wie wel **ter plekke** aanwezig is, kan van **14.30 – 15.30 uur** de eigen denkracht inzetten om concrete vraagstukken die gelinkt zijn aan de implementatie op te pakken. Denk bijvoorbeeld aan een voorstel om een bepaalde implicatie te wijzigen zodat die beter aansluit bij de praktijk, de vraag of en hoe bestaande informatie aangepast moet worden, of het uitwisselen van best practices in het meenemen van bestuurders in de gewenste wijzigingen.

De komende weken maken we een selectie van onderwerpen waar je uit kunt kiezen, gelinkt aan de deelnemers van het panel. Heb je een geschikt idee, wil je in het panel meepraten, of weet je iemand die daar niet mag ontbreken? Stuur even een mailtje naar nora@ictu.nl.

Vanaf **15.30 tot 17.00 uur** serveren we een **High Tea**, om elkaar in alle rust beter te leren kennen en bij te praten over wat we belangrijk vinden.

De Community Beginnend Overheidsarchitecten groeit verder – jij ook?

In 2021 startten NORA en GEMMA een community voor beginnend overheidsarchitecten om samen kennis en ervaringen te delen over het vak van Architect in de publieke sector. Die community heeft nu meer dan 50 leden en komt ca. 4 keer per jaar (online) bij elkaar. Daarnaast spreken mensen onderling af in tweetallen en kleine groepjes, die elkaar vinden rond een bepaald onderwerp of behoefte.

In de bijeenkomsten staan onderwerpen centraal die voortkomen uit de groep zelf. We delen niet alleen kennis, maar nemen ook de tijd om met elkaar te bespreken wat die kennis in onze eigen praktijk betekent en hoe we met uitdagingen omgaan.

De komende maanden geeft de community een vervolg aan drie vragen uit de vorige bijeenkomst:

- Hands-on bezig met het modelleren van een proces in ArchiMate
- Ervaringen naast elkaar leggen rond het opstellen en uitvoeren van een Cloud-strategie
- Goede communicatie tussen architecten en niet-architecten is een randvoorwaarde om de organisatie mee te krijgen in werken onder architectuur – maar hoe verbeter je dat?

We staan altijd open voor nieuwe leden uit de hele publieke sector:

- Architecten met minder dan vijf ervaring in die rol
- Architecten die recent een overstap hebben gemaakt van de private naar de publieke sector
- Professionals die binnen een paar jaar door willen groeien naar de rol van architect of dat overwogen / gevraagd is

Ben of ken jij zo iemand? Lees meer op de [community-pagina op noraonline](#), of geef je direct op via nora@ictu.nl met cc aan gemmaonline@vng.nl. De eerstvolgende bijeenkomst is op 20 juni van 14:00 - 16:00, nieuwkomers zijn van harte welkom.

Samenwerking in de NORA Familie

Terugblik NORA Familieberaad

In een hybride bijeenkomst (12 deelnemers in de zaal en 12 vanuit huis) hebben we samen gepraat over de NORA Familie en de samenwerking zoals wij die voor ons zien. In de voorstelronde tekenden we onszelf. Op de afbeelding rechts zie je een collage van de zelfportretten van de deelnemers ter plekke. Een verder [verslag](#) staat op noraonline.

Een aantal van de punten die besproken zijn in het Familieberaad komen hieronder of elders in de nieuwsbrief terug. Voor de meeste punten zoeken we echter nog naar passende vervolgstappen.

Kon je er niet bij zijn, maar ben je wel actief betrokken in de samenwerking tussen de architecturen? Meld je even bij ons (nora@ictu.nl) voor deelname aan het vervolg.

Professionalisering beheer van het 'DNA' van de NORA Familie

Er is behoefte om meer te overerven binnen de familie, slim hergebruiken van kennis en informatie zodat je alleen aanvult wat er op jouw niveau extra nodig is. Soms vergt dat het verschuiven van een onderwerp van de eigen architectuur naar NORA, zodat generieke informatie daar beschikbaar is en beheerd wordt.

Willen we dat goed doen, dan moeten we ook afspraken maken over beheer en doorontwikkeling. De NORA Gebruikersraad is daar al mee begonnen, omdat dat voor lang niet alle verschillende onderdelen van 'DNA' van de NORA Familie goed geborgd is.

[In februari](#) besprak de Gebruikersraad 9 types DNA en [presenteerde](#) Hans Laagland de manier waarop Standaarden nu beheerd worden vanuit Forum Standaardisatie. Op 4 april bespraken we een voorstel voor beheer van het thema [Architectuur Internationaal](#) door de vakgroep Europa van stichting ICTU, en van [het Begrippenkader](#) vanuit ArchiXL.

De drie genoemde partijen zijn bereid de kar te trekken voor hun stukje DNA, door te coördineren, aan de bel te trekken als actualisatie nodig is, hun eigen kennis in te brengen en de kennis van verschillende bronnen bij elkaar te brengen. Zij zijn daarmee niet als enige verantwoordelijk voor de inhoud, maar geven een concrete invulling aan het gedeeld eigenaarschap van de hele NORA Familie.

Oproep: Kijk met je eigen organisatie of samenwerking of er een stukje DNA is waar jullie deze rol moeten of willen pakken.

Omdat je er de meeste kennis over hebt, of omdat je er het meest van wakker ligt als het niet actueel is of incorrect. Omdat je er de mensen voor hebt, of omdat je budget vrij kunt maken om mankracht en kennis in te huren of op te bouwen.

Wie helpt een experiment ontwikkelen om slimmer te werken?

De NORA Familie heeft meer werk voor goede overheidsarchitecten dan er op dit moment rond lopen in Nederland. Dat is een van de dingen die aan de orde kwamen in het Familieberaad. We merken het vanuit NORA Beheer ook in de teruglopende productiviteit van expertgroepen: iedereen zit zo vol dat de dagelijkse beslommeringen het winnen van gezamenlijke kennisopbouw en een kijkje over de organisatiegrens heen.

De realiteit is dat de overheidsarchitecten die we wel hebben, overvraagd worden en dat waar zij niet aan toe komen blijft liggen, ook als het objectief gezien wel belangrijk is.

Op korte termijn vraagt ons dat te woekeren met onze uren en talenten. Maar strategisch gezien is het juist nu tijd om te investeren en het potentieel actief te vergroten. Als we niet harder maar slimmer gaan werken kunnen we die twee wellicht combineren:

- We kunnen bepaalde zaken uitbesteden en tegelijk meer mensen aan het vakgebied laten ruiken, als we meer mensen betrekken die (nog) geen architect zijn.
- Junioren met potentieel kunnen ervaring opdoen en kennis verspreiden tussen de familieleden, als we in de NORA Familie groeipaden voor hen opzetten.
- We kunnen ingehuurde architecten effectiever inzetten, als we de aanpakken en materieel delen die we gebruiken om hen in te werken en te laten denken als overheidsarchitecten.
- We zijn collectief minder tijd kwijt aan zoeken en het opnieuw uitvinden van het wiel als we de kennis die we opbouwen in ons werk beter en breder ontsluiten.

Oproep: Heb jij hier ideeën over, of ken je iemand die ons kan helpen om met slimmere vormen van werken te experimenteren? Neem dan even contact op via nora@ictu.nl.

Deelname aan de DADD 2023 vanuit de NORA Familie

DIGITAL
ARCHITECTURE
DESIGN
DAY 2023

Een concrete kans voor zo'n experiment zou deelname aan de Digital Architecture Design Day (DADD) zijn, op 5 oktober 2023. Traditioneel gezien gebruiken we dit soort dagen om te zenden, kennis te delen naar buiten toe. Maar wellicht kunnen we ook de daar aanwezige denkkraft gebruiken om zaken op te pakken waar we alleen niet aan toe komen?

In de Gebruikersraad van komende dinsdag 6 juni bespreken we of we hier nog kansen zien, vóór de sluitingsdatum van 11 juni. De [Call for speakers](#) geeft met de racks co-creatie, flow en composability genoeg aanknopingspunten. Heb je een (vaag of concreet) idee, breng het in de Gebruikersraad in, mail het naar nora@ictu.nl of kom op een andere manier op de lijn!

Nieuw PSA-format NORA ook via Architectuurraad GDI

Een werkgroep heeft een nieuw format opgeleverd voor PSA's, geactualiseerd met de nieuwe NORA Bindende Afspraken en ook verder volledig herzien met de huidige kennis en ervaring. De NORA Gebruikersraad zal het voorstel-format [op 6 juni](#) bespreken. Bij vaststelling wordt het ook ingebracht in de Architectuurraad van de GDI. Zo maken we slim gebruik van de beperkte capaciteit van architecten en vergroten het bereik van de vernieuwing.

Zodra beide gremia groen licht geven wordt het format in de wiki verwerkt. Tot die tijd is er alleen een (helaas nog niet toegankelijke) pdf van het [concept](#) en de [concept-handleiding](#).

Colofon

Deze nieuwsbrief is verstuurd door [NORA Beheer & Doorontwikkeling](#), vanaf nora@ictu.nl. Wil je geen nieuws meer van ons ontvangen? Dan kun je je op de pagina [Nieuwsbrieven NORA](#) afmelden voor de nieuwsbrief. Op diezelfde pagina kun je ook aangeven in welke onderwerpen je specifiek geïnteresseerd bent, zodat we je, in de toekomst, onderwerp-specifieke nieuwsflashes kunnen sturen.

Heb je nieuws dat je wilt delen in de NORA Familie? Stuur het dan naar nora@ictu.nl. Afhankelijk van de aard van het nieuwsbericht nemen we het mee in de volgende nieuwsbrief of attenderen we er een selecte groep mensen op. Evenementen van derden plaatsen we niet in de agenda van de NORA, maar het is vaak wel mogelijk om er een nieuwsberichtje op de site aan te wijden of onze social mediakanalen te gebruiken om mensen erop te attenderen.

Bron afbeeldingen: Een deel van de afbeeldingen in deze nieuwsbrief zijn gemaakt met de hulp van de AI-tool [DALL-E](#) van OpenAI.